



Silkeborg Lærereforenings Budgetinformation 2018

Indledning

Silkeborg Lærereforening udsender igen i år en Budgetinformation i forbindelse med behandlingen af Silkeborg Kommunes budget 2018. Dette er Silkeborg Lærereforenings indlæg i budgetdebatten.

Tallene i Silkeborg Lærereforenings Budgetinformation tager udgangspunkt i det foreslåede budget for 2018, og i de planlægningstal, som Silkeborg Kommunes skoleafdeling hvert år udsender som sine budgetforudsætninger for bevilling 41 – skoleområdet.

Silkeborg Lærereforening er klar over, at tallene i budgettet og budgetforudsætningerne kan ændre sig gennem politikernes behandling af budgettet i løbet af efteråret.

Vi vil gerne sige tak til skoleafdelingen for et godt og konstruktivt samarbejde.

Vi opfordrer til, at alle deltager i debatten om skolernes budget i Silkeborg Kommune.



Helt overordnet mener Silkeborg Lærereforening:

Silkeborg Lærereforenings budgetinformation indeholder i år en sammenlignende analyse af årene 2008 til 2017. Vi har valgt at sammenligne denne periode for at få et overblik over, hvordan skolens økonomi har set ud i længere periode, hvor økonomien på skoleområdet i Silkeborg Kommune både har udviklet sig positivt og negativt. Silkeborg Lærereforening mener, at dette giver et mere sagligt grundlag for at vurdere skoleøkonomiens udvikling. Analysen viser, at elevernes undervisningstimetotal og skolens aktivitetsniveau er steget med 25 - 30 %, mens den økonomiske tildeling reguleret for pris- og lønstigninger blot er steget 0,8 % i samme periode. Det giver en række udfordringer for kommunens skoler.

I Silkeborg har vi en god ramme for lærernes arbejde med Silkeborgaftalen, men Silkeborgaftalen sikrer ikke resursetildelingen til skolerne i kommunen. Det gennemsnitlige undervisningstimetotal for lærerne var i skoleåret 2016-17 ca. 751 timer for en fuldtidsansat lærer, men deri ligger, at der er mange lærere, der må undervise en del mere. Ifølge en undersøgelse Silkeborg Lærereforening lavede sidste år underviser over 50 % mere end 751 timer om året og 24 % underviser over 800 timer om året. 800 timer svarer til 27 lektioner a' 45 minutter.

Den gennemsnitlige klassekvotient er 21,9 elev pr. klasse, men 33 % af eleverne i Silkeborg Kommune sidder i klasser med 25 eller flere elever.

Gennemsnitstallet dækker dermed oven en stor spredning og selvom gennemsnittet kan se fint ud, viser tallene bagved en anden virkelighed.

Hvor mange timer kan en lærer undervise uden at det går ud over kvaliteten af undervisningen? Hvor lidt lærertid kan elever have i en klasse uden at det går ud over deres læring? (28 elever til en lærer i 45 min = 1,6 minut pr. elev).

Vi kunne ønske, at Silkeborg Kommune havde en ambition om, at det ikke kun er gennemsnitstallet, der ser godt ud, men at virkeligheden på skolerne ser langt bedre ud for flere børn.

På kort sigt får alle børn det bedre trivsels- og indlæringsmæssigt af, at de rette ressourcer er tilsted til de børn, der har behov for støtte på den ene eller anden måde. På lang sigt betaler det sig både menneskeligt og samfundsmæssigt.

Silkeborg Kommunes udgifter til folkeskolen pr. elev.

[Udg. til folkeskolen \(netto\) pr. elev](#)

Tabel 1

Kommune	2016	2017
Samsø	92.914	93.675
Lemvig	77.133	80.229
Aarhus	67.432	72.970
Syddjurs	71.603	68.010
Ikast-Brande	65.751	67.760
Ringkøbing-Skjern	65.083	66.871
Odder	65.162	66.483
Norddjurs	71.566	66.239
Struer	69.501	65.697
Randers	63.211	64.479
Horsens	64.493	64.402
Herning	64.161	63.491
Hedensted	64.088	62.555
Viborg	60.922	62.264
Favrskov	60.398	61.681
Holstebro	57.539	60.628
Silkeborg	58.893	60.529
Skanderborg	59.572	59.383
Skive	59.634	58.316
Gennemsnit region	64.037	65.447

Beløb Silkeborg Kommune skal tilfø-
re for at komme på samme niveau

Tabel 2

2017

Kommune	Beløb i mio. kr.
Samsø	352,7
Lemvig	209,6
Aarhus	132,4
Syddjurs	79,6
Ikast-Brande	76,9
Ringkøbing-Skjern	67,5
Odder	63,4
Norddjurs	60,8
Struer	55,0
Randers	42,0
Horsens	41,2
Herning	31,5
Hedensted	21,6
Viborg	18,5
Favrskov	12,3
Holstebro	1,1
Silkeborg	0,0
Skanderborg	-12,2
Skive	-23,5
Gennemsnit region	52,3

Udvikling 2008 – 2017 i udgifter pr.
elev reguleret for pris- og lønstig-
ninger

Tabel 3

Kommune	Udvikling i kr.
Syddjurs	14.359
Lemvig	14.234
Samsø	11.272
Struer	8.005
Ikast-Brande	7.096
Viborg	4.981
Ringkøbing-Skjern	4.696
Aarhus	4.268
Randers	3.423
Herning	2.578
Odder	2.490
Favrskov	2.148
Skive	1.883
Silkeborg	411
Holstebro	213
Skanderborg	-916
Norddjurs	-2.671
Hedensted	-5.126
Horsens	-5.723
Region	2.645



Kommentarer:

Tabel 1: Tallene for 2016 er regnskabstal og for 2017 budgettal.

Tabel 2: Det beløb, der skal tilføres normalundervisningen for at nå et tilsvarende udgiftsniveau.

Tabel 3: Nettobeløb pr. elev der er tilført normalundervisningen sammenlignet set i forhold til 2008, når der er korrigeret for pris- og lønfremskrivninger.

Kilde: Økonomi- og Indenrigsministeriets kommunale nøgletal.

Vi konstaterer:

Silkeborg ligger 3. nederst i tildeling, som det fremgår af tabel 1.

Som det fremgår af tabel 1 er Silkeborg Kommunes udgifter til folkeskolen pr. elev i budget 2017 60.529 kr.

Sammenligner man Silkeborg Kommunes serviceniveau med andre kommuner i Region Midtjylland, ligger Silkeborg Kommune stadig lavt på listen.

I tabel 3 ses, at nettostigningen pr. elev er 411 kr. svarende til 0,8 % i perioden 2008-2017. Dette på trods af de ekstra tilførte midler til skolen i sidste budgetår. Samtidig er elevernes undervisningstimetallet steget med 25 – 30 %! (se tabel 5).

Tabel 4

	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017
Silkeborg Kommune	50.353	841	-1.152	-3.873	-3.252	-3.909	-1.530	2.133	27	411

I tabel 4 ses nøgletallene vist som absolut stigning i forhold til værdien for kommunen/området i perioden 2008-2017. Det er interessant, at anvende disse tal, der angiver et nøgternt billede af de tildelte resurser på tværs af årene og på tværs af politiske beslutninger og forskellige tildelingsmodeller.

Tabel 5

Klassetrin	Årlige undervisningstimer 2008/09* ¹	Årlige undervisningstimer 2016/17* ²	Ændring i %
1.– 3. årgang	720 timer	900 timer	25 %
4– 6. årgang	764 timer	990 timer	30 %
7.– 9. årgang	840 timer	1050 timer	25 %

*1 Fra Silkeborg Kommunes budget 2009

*2 Beregnet som 75 % af elevernes tilstedeværelsestid, den resterende tid er elevpauser.

Silkeborg Kommunes tildelingsmodel

Tildelingsmodellen:

Helårlig 276.941 kr. svarende til 0,5 stilling. Alle skoler skal have 8 % frie timer. Kompensation er tildelt 14 skoler				
Faktortil pr. elev	Forår		Efterår	
Grundtildeling	2017 (7/12)	2018 (7/12)	2017(5/12)	2018 (7/12)
Fase 1 (0. – 3.klasse)	48,63	48,52	48,63	48,52
Fase 2 (4. – 6.klasse)	53,62	53,49	53,62	53,49
Fase 3 (7. – 9-klasse)	56,71	56,57	56,71	56,57

Vi konstaterer:

Vi ved at der i budgetforslaget for bevilling 41 lægges op til, at man vil spare 4 millioner på undervisningen.

I foråret vedtog Byrådet en tildelingsmodel, der sikrer alle skoler økonomisk mulighed for at overholde folkeskolelovens krav om timer.

Når alle skolens timer er dækket med en lærer til hver klasse i alle timer, skal der være mindst 8 % frie timer der ud over. De 8 % beregnes i forhold til det samlede antal tildelte timer. I de 8 % frie timer skal man i forvejen finde timer til vikardækning, PLC, to-lærertimer, holddeling, supplerende undervisning, IT efteruddannelse, mm.

Udover besparelsen konstaterer vi, at der er flere skoler, der af forskellige årsager, starter dette skoleår med et underskud. Et underskud der bl.a. er oparbejdet gennem mange års pres på tildelingen.

Silkeborg Lærereforening mener:

For os at se, er det naturligt, at man sørger for, at de skoler, man har vedtaget som en del af en skolestruktur, også økonomisk kan leve.

Skoler med underskud, kan desværre stadig ikke tilbyde de timer, de skal, hvis de samtidig skal forsøge at fylde det økonomiske hul op igen.

Derudover kan vi være usikre på, om skolerne faktisk kan tilbyde den ønskede støtte til udsatte elever og store klasser. De 8 % frie timer kan meget hurtigt få ben at gå på. Desuden vil vi gerne gøre opmærksom på, at alle centralt udmeldte udviklingstiltag, der sættes i søen, også skal finansieres af de 8 % frie timer.



Lønsumsstyring

Lønsummen udregnes på følgende måde:

- Skolerne får tildelt timer ud fra timetildelingsmodellen.
- Det samlede antal timer divideres med 735, hvilket giver det normerede antal lærerstillinger på skolen.
- Antallet af stillinger ganges med gennemsnitslønnen for en lærer. Det fremkomne beløb kaldes for lønsummen, og er det beløb skolerne får tildelt til, at lønne det personale, der skal løse de opgaver, skolen har ansvaret for.

Synliggørelse af problemet gennem eksempel (alle tal er fiktive):

- Til en skole beregnes der, via antallet af elever og timetildelingsmodellerne, at eleverne i et skoleår i alt skal have 18.375 undervisningstimer á 60 minutter.
- Antallet af lærere, der skal bruges til dette beregnes til $18.375 : 735 = 25$ lærere.
- Gennemsnitslønnen for en lærer er (politisk) fastsat til 478.000 kr.
- Gennemsnitslønnen for en lærer er (i virkeligheden) 495.000 kr.
- Den politisk fastsatte gennemsnitsløn er altså ca. 4 % for lav.
- En af årsagerne er, at tjenestemandspensionerne ikke er medregnet ved fastsættelsen af gennemsnitslønnen.
- Tildelingsmodellen giver 25 lærere, men gennemsnitslønnen og dermed lønsummen gør at skolen kun kan ansætte 24 lærere.
- Problemet med lønsumsstyring fører til en skjult besparelse i forhold til det beskrevne serviceniveau.

Problemet med lønsumsstyringen kan løses på flere måder:

- Tildelingsmodellen tilpasses den faktiske lønsum, så serviceniveauet fremgår tydeligt. Det vil betyde, at eleverne budgetmæssigt tildeles færre timer, og at det negative råderum på skolerne vil blive større.
- Lønsummen tilpasses den besluttede tildelingsmodel, så der bliver tale om reel gennemsnitsløn, og dermed giver skolerne den fleksibilitetsmulighed, samt et større råderum, som er ideen med lønsumsstyring.

Silkeborg Lærerforening mener:

- at lønsumsstyring ikke giver et retvisende billede af virkeligheden, sådan som den er anvendt. Budgettet angiver at skolen kan ansætte flere lærere end de reelt kan. Vi mener, at lønsummen skal afspejle den reelle gennemsnitsløn.



Undervisningsmidler og IT

Vi konstaterer:

I år vil man spare 2 millioner på undervisningsmidlerne specifik samt 4 millioner på undervisningen generelt.

Sidste år var der en reduktion på alle konti på 1,1 %, og der blev yderligere sparet 560.000 kr. på tildelingen til undervisningsmaterialer i skolen.

I øjeblikket kan skolerne få refunderet 50 % af et bestemt beløb til digitale læremidler, men denne pulje forsvinder med udgangen af 2017.

Indførelsen af den digitale læringsplatform Meebook samt hele digitaliseringen kræver mere IT-udstyr i hele skoleforløbet.

Silkeborg Lærereforening mener:

Kravet om besparelser på området, hænger slet ikke sammen med de forventninger, der stilles skolerne. I Silkeborg ønsker vi at leve op til reformens målsætninger om en "Ny og anderledes skoledag" med mere bevægelse, den åbne skole og i det hele taget en varieret skoledag for eleverne. Med reformen kom der desuden nye fag på nye klassetrin, hvilket stadig kræver en investering i undervisningsmaterialer.

Nye tiltag, der kræver flere undervisningsmaterialer, flere ture ud af huset, flere besøg på skolen - alt sammen noget, man ikke kan forvente at få gratis.

Det koster at tage en bus, at få besøg, at være kreativ og eksperimenterende.

Desuden hænger en besparelse på undervisningsmidler heller ikke sammen med kravet og behovet for digitale læremidler og IT i undervisningen generelt. De forskellige undervisningsportaler er meget dyre, og hvad der sker med udgangen af 17, hvor tilskuddet forsvinder, ved vi ikke. Hvis skolerne selv skal dække udgifterne til digitale læremidler, er de nødt til at opsigte rigtig mange abonnementer, hvis de skal holde sig indenfor deres budgetramme.

Med de krav der er til digitaliseringen, er det uholdbart, at skolerne ikke kan købe de nødvendige digitale læremiddelsabonnementer.

Den stramme økonomi gør også, at skoleafdelingen har valgt at købe de samme digitale læremiddels abonnementer for alle skoler i kommunen.

Vi kan konstatere, at lærerne pressede til det yderste. Det betyder, at man ind i mellem er nødt til at tage de nemme løsninger for at "overleve" og være klar til undervisningen. Vi kan være bekymrede for at det fører til, at man åbner et digitalt læremiddel uden at forholde sig fagligt, pædagogisk og didaktisk til det. Alt er tilrettelagt for en og man kan bare følge planen for undervisningen. Men er det den slags undervisning vi ønsker?

Så måske er det billigere for kommunen at købe abonnementerne, men hvad hjælper det, hvis det ikke er den kvalitet af undervisningen, vi ønsker?



Konklusion

Silkeborg Lærereforening mener:

Vi ved at engagerede lærere, ledere og elever leverer og får pæne resultater. Eleverne ligger godt i de afsluttende prøver og sygefraværet for lærerne er i øjeblikket faldende igen.

Men vi er ikke kun interesseret i øjeblikksbilleder. Vi er interesseret i det lange sigte og vi kan være meget nervøse for resultatet af udviklingen.

Vi ved, at lærerne er pressede til grænsen. Vi ved at flere opgaver stoppes ind i en mindre økonomisk ramme for budget 2018. Et eksempel er, at eftervidereuddannelsen, der ikke længere får specifik tildeling i budget 2018, men som skolen selv skal inden for de 8 % frie timer. Den enkelte skole er presset af underfinansiering, mangel på frie timer og en lønsum, som ikke er retvisende. En skole uden de nødvendige resurser til undervisningsmidler, to-lærertimer, støttetimer til børn med specielle behov, vikartimer, timer til eftervidereuddannelse lever ikke op til intentionerne i folkeskoleloven og forventningerne til en moderne skole.

Vi fik en underfinansieret reform, og i Silkeborg fik vi en ret stor omstillingspulje i sin tid, fordi undervisningstimetallet her ikke var så højt.

Det springer os i øjnene, at Silkeborg Kommune fortsat opererer med et meget snævert budget, og derfor mener vi, at der på ingen måder kan spares på skoleområdet, men tværtimod skal der tilføres flere ressourcer, der sikrer skolerne et økonomisk råderum!

Vi mener, at man skal investere i børnene og børnenes fremtid og kravene om fortsatte effektiviseringer og besparelser må derfor stoppe.